Hřejivý korejský příběh o léčivé moci řemesel

Jon Somin

Rok v keramické dílně

přeložila
Markéta Grünerová

Rok v keramické dílně

Jon Somin

Rok v keramické dílně

přeložila Markéta Grünerová

KONTRAST

공방의 계절 by 연소민
Copyright © Yeon Somin, 2023
This edition is published by arrangement with Mojosa Publishing Co. c/o Shinwon Agency Co.,Ltd. through Peters, Fraser and Dunlop Ltd. and Andrew Nurnberg Associates Prague s.r.o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována bez písemného souhlasu nakladatele.

Translation © Markéta Grünerová, 2026
Cover © DOBROVSKÝ s.r.o., 2026
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2026

ISBN 978-80-277-8536-0 (pdf)

ŽHAVĚJŠÍ NEŽ LÉTO

Čongmin se přes to píchnutí nedokázala přenést. Stalo se to loni na podzim.

Chodník zcela pokrývaly popadané slupky kaštanů. Čongmin se v nich po chvíli podařilo najít jeden kaštan, který zřejmě ještě nikdo neotevřel. Vzala ho do ruky, oprášila z něj hlínu a pokusila se vyloupnout hladký plod. Vnitřek ale zel prázdnotou. Někdo už ji musel předběhnout. *Kolik prázdných slupek ještě vezmu do ruky, než najdu nějakou plnou?* V ten moment se jí pichlavý osten slupky zabodl do dlaně. Byl obzvlášť ostrý a dlouhý, jako by se na ostatní kolegy na číšce naštval a vyrostl, aby od nich byl co nejdál. Čongmin i přesto sevřela celou slupku pevněji. Chtěla tím potrestat ruku, která ještě do nedávna zvládala hravě psát. Drobné kapičky krve jí rázem posely celou dlaň a bolest se záhy rozlila po paži do páteře a následně i do celého těla.

Po tomto dni Čongmin nevyšla z domu. Přitom se do bytu ve čtvrti Pamkaši přestěhovala sotva čtvrt roku předtím.

●

Léto minulého roku, kdy se po prvé podívala do svého současného bytu, bylo stejně horké jako to letošní. Měla žízeň, pot z ní jen tekl a hledání nového bydlení ji zcela vyčerpávalo. Protože v Koreji se smlouvy na delší dobu než na dva roky neuzavírají, hledala v prostorech, jež později měla nazývat „domov“, ryze praktickou hodnotu, ale už z toho byla utahaná.

„Je tohle pro dnešek poslední prohlídka?“ zeptala se Čongmin znaveně.

Ozval se jí realitní makléř, že pro ni našel skvělé nabídky, takže se s ním sešla, ale akorát ji tahal po celém Ilsanu. Každou lokalitu jí energicky představil, jenže Čongmin nesouhlasila s žádnou z nich. Hezké byty byly přehnaně drahé, a když byla cena vcelku přijatelná, tak se nacházely na okraji města, odkud by se jí těžko dojíždělo do práce.

„Slečno Juová, počkejte! Pojďte si prosím prohlédnout ještě jeden byt. Nachází se v ideální vzdálenosti a pro jednu osobu je perfektní. Bude pro dnešek opravdu poslední!“

„… tak dobře. Podívám se na něj.“

Mezi makléřem, který chtěl za každou cenu uzavřít obchod, a neurčitě se tvářící Čongmin nepřetržitě probíhala neviditelná válka myslí. Nicméně Čongmin se rozhodla, že ten den zvládne všechny prohlídky a že si

jeden z bytů konečně vybere, aby nad volbou nemusela přemýšlet o víkendu. Víkendy pro ni měly nevyčíslitelnou hodnotu, jelikož jen málokdy měla volno. Mohl za to její život televizní scenáristky – všední a víkendové dny jí naprosto splývaly.

„Máte ráda kaštany?“ zeptal se makléř náhle, když procházeli uličkou Pamkaši.

„Nijak zvlášť.“

„Všechny stromy v téhle čtvrti jsou prý jedlé kaštany. Na podzim jsou tady ulice prý krásné, protože se zaplní nespočtem vylouplých kaštanů. A místní stařenky je prý chodí sbírat…“

Na to Čongmin nic neřekla. Všechny stromy v jejích očích vypadaly stejně, ještě ke všemu v létě – z hnědých kmenů vyrůstaly větve skryté za trsy zelených listů.

Bytový dům číslo čtyři se nacházel v nejvýše položené části čtvrti. I makléř při dlouhém stoupání rychle přišel o řeč. Oba dva se soustředili na chůzi. Čongmin se zastavila, když dorazili před bytovku. Hned na první pohled si ji zamilovala. Na slonovinově natřené fasádě, z níž se barva místy odlupovala, vynikala oranžová klenutá okna s balkóny. Připomínalo jí to Evropu. Oranžová okna působila přiměřeně vesele a skvěle pasovala k horkému létu.

Osoba žijící ve třetím patře si klenuté okno vyzdobila nespočtem malých květináčů se sukulenty. V krajním bytě čtvrtého patra visely na prádelní šňůře různobarevné ponožky, jako by vítaly léto. Mezi nimi se houpaly i poměrně velké žluté ponožky pro miminko. Ve vedlejším bytě bylo oknem vidět tlusté knihy

v knihovně tak plné, že praskala ve švech. *Třeba tam bydlí vysokoškolský kantor s šíleným rozvrhem.* Náhle a neočekávaně si dokázala představit, jak by se jí tady žilo.

Byt 301. Z okna se zadívala na místo, odkud si ještě před chvílí prohlížela budovu. S jejími dlouhými vlasy si pohrával neškodný horký vánek. Sice byli jen ve třetím patře, ale díky tomu, že bytovka stála na svahu, měla výhled na celou čtvrť, ba dokonce i na vrchol nedalekého kopce. Tehdy se jí po prvé zachtělo vyzdobit si okno. Po chvilce tichého přemítání se náhle nemohla dočkat. Makléři, který pozorně sledoval její reakci, řekla bez sebemenšího zaváhání: „Tenhle byt chci."

Měla pocit, že v něm dokáže žít dlouho, aniž by se jí omrzel. Připadalo jí, že se její život krásně rozjíždí, jako když člověk sedí na rozjetém kole a nemusí šlapat do pedálů. Po prvé v životě si Čongmin zamilovala dům, kde bydlí.

Velké sny jí však v jediném okamžiku smetl vítr. Čongmin jako by se na kole řítila z kopce. Kolo zrychlilo mimo její možnosti a ona náhle a ukázkově spadla na zadek. Konečně se přestala točit kola a ona věděla, že všechny její síly a možnosti jsou zcela vyčerpané. Stalo se jí to na podzim, kdy oranžové listy měnily svou barvu na sytě cihlovou.

V průběhu natáčení televizního dokumentu najednou jednoduše oznámila, že odstupuje od smlouvy. Vstupní kartu do studia prakticky zahodila, když ji vracela. Věci si sbalila s nehybným výrazem ve tváři, takže působila, jako by na svůj počin byla pyšná. A odešla.

Čongmin si upřímně ani pořádně nepamatovala, co se ten den stalo. Až o několik měsíců později jí události toho dne osvětlila kolegyně scenáristka. Ta jí vše do detailu povyprávěla, včetně oblečení, které na sobě Čongmin měla. Tvrdila jí, že šlo o velkou podívanou. Čongmin nedokázala uvěřit, že v práci, do níž byla v minulosti upřímně zapálená, dala z vlastní vůle výpověď. I přesto si však už po čtvrt roce, který od výpovědi uběhl, byla jistá pouze nepopsatelným pocitem prokletí, který se usadil hluboko uvnitř ní.

Přestala se bavit s manželi z vedlejšího bytu, nadšenými do pěstování pokojovek. Nezajímalo ji ani, jak roste miminko rekordní velikosti ze čtvrtého patra. Dokonce si přestala půjčovat knihy od souseda doktoranda, který byl vášnivý čtenář. Ode dne podání výpovědi se Čongmin v té malé poklidné čtvrti, kde se barvy budov měnily podle intenzity slunečního svitu, zkrátka nedokázala cítit šťastně. Dokonce i okno v evropském stylu, jež jí v minulosti vykouzlilo úsměv na tváři, pro ni teď mělo jen funkční hodnotu ventilace. Přišlo jí, že blankytně modré, vysoké a jasné podzimní nebe spadlo a pohltilo celou bytovku. Od chladného listopadu potom přestala vytahovat rolety a zimní nebe neviděla vůbec. Když vzduch v bytě ztěžkl a okolí bylo obzvláště tiché, říkala si, že venku musí sněžit. S plynoucím časem přišel jarní déšť a nebe nad kopcem barvou připomínalo špinavý mop. Čongmin trávila čas v přímce bez zákrut a výkyvů, takže bylo naprosto nepodstatné, zda je včerejšek, dnešek nebo zítřek. Byla chycena v labyrintu života, v části nazývané „třicítka“, ale ztracená si nepřipadala. Nesnažila

se totiž o útěk. Předtucha o dobrém životě v tomhle bytě byla pěkně mylná.

●

Po tři roční období se uvnitř bytu užírala sebenenávistí. Jednoho letního rána, přibližně tři čtvrtě roku poté, co se píchla o osten slupky kaštanu a bolest v ruce se stala pouhou matnou vzpomínkou, Čongmin náhle zařvala a vyskočila na nohy. Výkřik neobsahoval žádnou myšlenku ani záměr. Ne, nešlo ani o větu. Byl to pouhý křik bez jediného uceleného slova. Avšak překypoval nesmírným tlakem z potřeby konečně něco dělat. Tenhle jekot se po pravdě opakoval od letošního jara. Měla pocit, že pokud i nadále bude žít jako *hikikomori*, dobrovolně se izolující člověk, jako vězeň ve svém vlastním bytě, a neustále se bude stranit lidí, umře osamělá pomalou smrtí. Navíc s každým svým nádechem přicházela o peníze. Měla pocit, že každý měsíc musí platit za vlastní život. Pak přišlo uvědomění, že by měla žít aspoň tak, aby to za ty peníze stálo.

Křik se ve dvoupokojovém bytě s minimem nábytku hlasitě rozléhal. Teprve když uslyšela vlastní ozvěnu, došlo jí, že už dlouho nezapojila hlasivky. Teprve když ozvěna dosáhla stropu, kde postupně mizela, si Čongmin jakž takž vypláchla zapáchající ústa. Následně vyrazila z domu v dlouhém rukávu a kalhotách, aniž by si byť jedinou myšlenkou uvědomila, že je venku léto.

Srpnové slunce překypovalo energií a pálilo. Čongmin se pod jeho svitem, který jí dopadal na zátylek,

potácela vpřed. Zdálo se, že přišla o odolnost vůči slunci, jako by právě skončila dlouhý pobyt ve sterilním prostředí. Pot z ní tekl proudem. Mohla si za to sama, protože byla oblečená v černém triku s dlouhými rukávy a v džínách až ke kotníkům. Během období izolace nejspíš ještě víc zhubla, protože cítila, jak jsou hýždě a lýtka úplně povadlé, a nejspíš také ztratily svoji funkci. Svaly, o jejichž existenci pochybovala už v minulosti, zmizely pryč nadobro.

Rozhodla se, že se schová v kavárně, ačkoliv z bytu odešla před necelou půlhodinou. V okolí si všimla několika poboček velkého řetězce kaváren se žlutým vývěsním štítem. Jenže Čongmin si chtěla dát dobré kafe, když už konečně s velkým úsilím vylezla z domu. Nechtěla velký kýbl kofeinu na zahnání únavy, ale kávu připravenou s péčí. S nadějí, že narazí na další kavárnu, šla dál a zabočila do postranní uličky. Do oka jí padla prodejna, jejíž exteriér působil kavárenským dojmem, ale která postrádala jakékoliv označení. Část vnější zdi byla prosklená, nicméně přes velké množství květináčů zabírajících veškeré místo u okna nebylo vidět dovnitř. Prodejna jí připomínala chaloupku čarodějnice ze západních pohádek, které znala z dětství. Ze sukulentů, zasazených ve většině květináčů, trčely nebezpečně vypadající trny. Tohle místo viděla prvně. Čongmin to přijala jako další výzvu a vstoupila.

„Dobrý den, je tady kavár–“

Čongmin větu nedořekla. Důvodem byla vůně hlíny, která ji hned při vstupu praštila do nosu, a regály zaplněné keramikou. Uvnitř byly dvě ženy ve špinavých zástěrách. Za hrnčířským kruhem zápasila s hlínou

dvacátnice a druhá žena, jíž mohlo být kolem čtyřiceti, jen s kamennou tváří pozorovala ulici a vypadala, že má všeho plné zuby.

„Promiňte. Myslela jsem, že to je kavárna."

Čongmin se rychle omluvila, ale ženy nevypadaly, že by je její příchod nějak zaskočil. O to víc byla překvapená ona sama. Působilo to, jako kdyby tam měla předem domluvenou schůzku.

„Lidé si to pletou často. Dovnitř není vidět a cedule je malá. Bohužel jsme jen malá keramická dílna. Ale vždyť vy se hrozně potíte!" dodala bez zaváhání čtyřicátnice, pravděpodobně majitelka dílny.

„Vyšla jsem si na procházku a už jsem chvíli venku."

Čongmin se začala zahanbeně ovívat rukou. Nenápadně při tom sklonila hlavu, aby se na sebe podívala. Pot na oblečení naštěstí nebyl vidět.

„Venku je hrozné vedro. Radši se u nás posaďte a dejte si kávu. Sice nejsme kavárna, ale máme tady celkem širokou nabídku dobré kávy různých druhů a všechny jsou naporcované v sáčcích. A pokud byste chtěla, můžu vám ji připravit i na sladko."

V ten okamžik mladá žena zastavila kruh a pronesla: „Taky jsem si říkala, že je akorát čas na kafe," a utřela si ruce.

„Myslíte to vážně?"

Čongmin přemítala, jestli má nabídku nápoje nezvanému hostu považovat za milé, nebo naopak přehnaně vlezlé gesto. Byla zmatená.

„Naprosto! Posaďte se."

Mladší žena se vřele usmála a starší hbitě přinesla ze zadní místnosti dílny židli.

Čongmin vůči bezdůvodnému úsměvu cítila pochybnosti, ale nevadil jí. Ani si neuvědomila, nakolik jí učarovala keramická díla bílých, modrých a zelených barev. Fascinovalo ji, že tvrdý, pevný materiál vytvořený člověkem dokáže díky barvě natolik přesně připomínat přírodu. Před lety se Čongmin kvůli neodbytné mladší spolužačce s nechutí zúčastnila rozhovoru na téma „Ptáme se profesionálů z Vysoké školy XY“. Tehdy na stereotypní otázku „kde berete inspiraci k psaní?“ podala stejně stereotypní odpověď: „V přírodě.“ Ale nelhala. V minulosti skutečně čerpala inspiraci právě z přírody. A nejvíc z odlehlého modrého moře.

Pokud své rozhodnutí zůstat neučinila kvůli keramice, jež ji přitahovala svou modrou barvou, tak to bylo možná díky zavalitým rukám ženy, která jí donesla židli. Přišly jí naprosto rozkošné. Ne, nabídku zaručeně nedokázala odmítnout kvůli starší ženě, jež z Čongmininy návštěvy vypadala upřímně nadšená. Tvář čtyřicátnice, která ještě před chvílí kvůli pohledu upřenému do prázdna působila opuštěně, se úplně rozjasnila. Tahle změna výrazu nejspíš nebyla záměrná, ale nevysvětlitelně Čongmin zvedla náladu. Konečně si sedla a byla úplně okouzlená.

„Dáte si kávu na sladko? Nebo čistě černou?“ zjišťovala starší žena.

„Černou, prosím.“

„Nebude vám vadit plnější, čokoládovější káva? Acidní je bohužel *sold out*. Kávu připravuji s pomocí tajného receptu, takže bude dobrá bez ohledu na chuťový profil. A příště musíte ochutnat kávu na sladko. Tu totiž umím připravit nejlépe.“

Příště? To jsem do dílny zvaná přijít znovu na kávu? Čongmin se ze zdvořilosti usmála a odvětila pouhé „dobře“. Zároveň byla vděčná, že mladší žena, která si sedla vedle ní, se nesnaží navázat konverzaci. Ani jedna neměla zájem se vzájemně nejistě oťukat.

Pot na ní rychle uschl díky osvěžujícímu chladu vanoucímu z klimatizace. Varná konvice, jež jako jediná v dílně vydávala zvuk, působila, jako když se k sobě snaží přitáhnout pozornost, protože začala intenzivně pouštět páru. Náhle se pach hlíny smísil s vůní připravované kávy. Čongmin si takovou směs vůně a pachů ani nedokázala představit. Překvapivě jí ale nepřišla špatná. Její pocity vynesly verdikt „neškodná“ namísto fyziologického úsudku, který by ji označil za sladkou, hořkou či zavánějící. Čongmin se stávalo jen zřídka, aby hodnotila pachy a vůně na základě pocitů, protože měla velmi citlivý nos.

„Připravila jsem vám ji ledovou. Na osvěžení.“

Čtyřicátnice přinesla jeden hrnek s horkou kávou a dva s ledovou. Hrnky byly nejspíš místními výrobky, protože vzhledem vypadaly podobně jako ty vystavené. Žena, která předtím pracovala u hrnčířského kruhu, do sebe kávu kopla jako pivo. Práce s hlínou Čongmin připadala náročná, i když ji stěží zahlédla. Tmavě hnědá káva jí přišla tak k chuti, že jí bylo až do breku, protože venku vypotila hodně vody. Chuťově byla vskutku vynikající, přesně jak ji starší žena vychvalovala. Káva přitom nepůsobila nijak výjimečně, a přesto Čongminin jazyk zasáhla jedinečná chuť. Přivoněním si potvrdila, že nejde o zrnka z řetězcových kaváren. Čongmin znala kávu velkých značek až moc

dobře, neboť posledních sedm let strávila zaměstnaná v televizi, kde byly probdělé noci na denním pořádku. Opět se poklidně napila, ale tentokrát si kávu převalovala v ústech a zahloubaně ji ochutnávala. Nenapadalo ji ale, jaké podtóny káva může mít. Její chuťové buňky si nejspíš odvykly, jelikož posledních několik měsíců strávila pouze spaním, a kávu proto nepotřebovala.

„Je moc dobrá. Přímo výborná. Řekla byste mi prosím, odkud zrnka pochází?“

„Po pravdě ani sama nevím. Kávu jsem dostala jako dárek. Myslím, že je z Etiopie z oblasti Yirgacheffe…“

Čongmin se chtěla dostat tajemství kávy na kloub. Majitelka si jejího hloubání všimla a pokračovala.

„U nás je i úplně obyčejná káva vynikající, a to díky hrníčkům. Jsou totiž z kvalitní keramiky, která je vypálená v peci při dvanácti stech padesáti stupních Celsia. Černé kafe nejlépe chutná v nefritově zeleném seladonu. A mnou doporučovaná slazená káva se nejlépe pije z lesklého bílého porcelánu. Barvou připomíná cukr, proto v ní asi chutná tak dobře.“

Mladá žena se přidala, že osobně ženinu „tajnému receptu“ plně důvěřuje.

„Ze začátku se mi to také nezdálo. Říkala jsem si, že jde určitě o placebo efekt, stejný, jaký prožil buddhistický mnich Wonhjo, když se ve tmě z žízně napil z lebky. Jenže tak to vůbec není. Dovolte mi to vysvětlit. Nejde tak úplně o chuť, ale o aroma. Mám vystudovanou chemii, takže mi to nedá to nezkoumat. Abych to zjednodušila – mezi povrchem keramiky a molekulárním složením kávy probíhá chemická reakce. A jak

je to vůbec možné? Vždyť se přece i říká, že keramika dýchá."

„Aha. Zajímavé."

Ať tomu věřila, či ne, slova obou žen působila překvapivě přesvědčivě. Říkala si: „Co když za tajemstvím chuti kávy opravdu nejsou zrnka, ale hrníček?", a pevně vlastní hrnek sevřela oběma rukama. Na dotek byl nepochybně chladný, ale i přesto z něj cítila žár dvanácti set padesáti stupňů. Po prvé v životě si zkusila představit teplotu přesahující tisíc stupňů Celsia. Přitom se jí ale přes vlásečnice v dlaních rozlilo až do tepen hřejivé teplo, a ne žár. Na rozdíl od vánku klimatizace, který ji osvěžil, ji tahle hřejivost prostoupila až do morku kostí a pomohla jí od nervozity. Tělo jí svévolně tálo. Mráz totiž teplo nedokáže vystát. Neměla pochyb, že chuť téhle kávy jen tak nezapomene. Nebo, jak říkala mladší žena, její aroma.

„Neprodáváte náhodou tu vystavenou keramiku?"

„To víte, že ano. Klidně si ji prohlédněte. Takovéto hrnky a šálky jsou vystavené vlevo."

Místní keramika působila surově v porovnání s keramikou obchodních domů, která je vždy bezdůvodně předražená a úhledně vystavená. Výtvory byly natlačené těsně vedle sebe, anebo dokonce vystavěné do kopečků. Trochu se obávala, aby se keramika nerozbila, ale zároveň jí to připomínalo domácí prostředí, přesněji běžnou kuchyňskou skříňku. Když se podívala na hrníček vysoké bělosti, přirozeně se jí vybavila chuť karamelového macchiata. Při prohlížení šálku s barvou přecházející z bílé do nefritové dostala chuť na čaj s mlékem. Také tam byl černočerný hrnek, kvůli

němuž se jí hned zachtělo dojít koupit kvalitní zmrzlinu a připravit si affogato. Tyhle představy byly nejspíš výsledkem toho, co majitelka nazvala „image“ hrnků. Scenáristka Čongmin si na tenhle druh představivosti rychle zvykla. Postupně do rukou vzala každý hrnek a dlaněmi naplno vnímala jejich teplo. Byla unesená představou teploty žhavé pece, ve které se ještě do nedávna hrnky mohly nacházet. A to ještě před chvílí nadávala na letní počasí a potila se jako vrata od chléva. Bavila se odporující si touhou nalézt něco žhavějšího, než je letní počasí.

„Ráda piju kávu. A v práci jsem běžně mívala noční. Takový hrníček by se mi býval hodil.“

„A nechtěla byste si zkusit vypálit vlastní?“ navrhla jí majitelka stejným tónem a dikcí, jež použila při pozvánce na kávu. Čongmin moc dobře věděla, že to je způsob řeči, který na druhého člověka nevyvíjí nátlak.

„Mně ruční práce vůbec nejdou. A absolutně nerozumím umění. Nepůjde mi to.“

„Toho se nemusíte vůbec bát. I členka dílny, která sedí vedle vás, si řemeslo po prvé vyzkoušela právě u nás. Ale teď ho umí tak dobře, že by měla na trzích vyprodáno. Jediný důvod, který do začátku musíte mít, je potřebovat na něco nádobu.“

„Potřebovat na něco nádobu?“ Čongmin pomyslela na karamelové macchiato, čaj s mlékem a affogato, jež jí před chvílí vytanuly na mysli. Nebylo pochyb, že by se keramika dala naplnit nespočtem dalších nápojů a pokrmů. Hřejivá a odolná keramika vypálená v peci při dvanácti stech padesáti stupních. *Šla by naplnit i nemateriálními věcmi bez vůně a hmotnosti?*

„Bydlíte někde tady v okolí?“ zeptala se majitelka a upila kávu.

„Ano. V komplexu bytovek tady v Pamkaši. Přistěhovala jsem se sem před rokem.“

Majitelce se nadšením rozzářily oči.

„Tak to máte hrozně blízko! Možná jste dílnu už zahlédla po cestě z práce.“

„Bohužel nezahlédla. Poslední rok jsem strávila doma,“ odvětila Čongmin s bezmocným úsměvem.

„Jsem na tom stejně. Po pravdě je to jen chvíle, co mě vytáhli z díry.“

Čongmin pevně zatnula čelisti. *„Vytáhnu tě z díry,“* zazněla jí v hlavě slova kamarádky z minulosti. Jednalo se o nepříjemný způsob, jakým vyjádřit „jsem tady pro tebe“. Takovou dobrou kamarádku mívala. Jenže Čongmin to vždycky přišlo spíš jako výhrůžka, že od té kamarádky nikdy nebude mít pokoj. Cítila se tak, poněvadž ona sama nedokázala ostatním věnovat víc než absolutní minimum náklonnosti.

„Ale ta díra taky ušla, že?“ dodala starší žena neočekávaně.

Čongmin z ní cítila nevysvětlitelný pocit bezpečí a pomalu přikývla. V rukou stále ještě třímala hrnek.

Čtyřicátnice se jí zeptala na denní rozvrh, aby se dohodly na hodinách. Čongmin odpověděla, že si teď dává pauzu od práce, takže má hodně volného času. Hezky to zaonačila jako pauzu, ale ve skutečnosti byla nezaměstnaná. Když se totiž o své situaci někomu zmínila na přímo, tak většinou následoval typický sled otázek kdo, co, kdy, kde, jak a proč ohledně její poslední práce, aby si její situaci mohl daný člověk

vyložit po svém. Následně předstírali starost se slovy: „To je hrozné. Musíte mít hodně starostí," ale jejich upřímný verdikt byl, že Čongmin čeká nejistá budoucnost anebo že je nepřizpůsobivá. Ale majitelka odvětila: „Musí být skvělé mít tolik volného času!" Čongmin došlo, že ze starší ženy nemusí být vůbec nervózní, protože se ani jednou nedoptávala na podrobnosti a osobní záležitosti.

„Co pro začátek zkusit dvě lekce týdně, hodí se vám úterky a čtvrtky? První dva týdny bych vám pomáhala s ručním tvarováním, abyste si k hlíně vytvořila vztah. A pak bychom mohly přesunout jeden ze dní na víkend, abyste se mohla účastnit hodin pro dospělé. Mimochodem, já jsem Čohi, ale můžete mě oslovovat ‚paní lektorko'. Tohle je slečna Čihje, zkušená členka dílny."

Čohi hned, jak domluvila, odtrhla ze stolního kalendáře srpnovou stránku. Následně na ní zakroužkovala dny, kdy má Čongmin dorazit, a stránku jí podala. Díky tomu podlouhlému kusu papíru plného čísel si Čongmin opět dokázala představit, jak dlouhý je měsíc.

PŘESNĚ NA 60 %

Hodí se vám úterky a čtvrtky?

Čongmin do teď zněla Čohina slova v uších, jako když člověk vidí světlo fluorescenční lampy i po jejím zhasnutí. Před spaním si včera na telefonu nastavila budík. Naskytl se jí pohled na její staré budíky, nastavené po pěti minutách od sedmi do devíti ráno. Vybavila si tím nelítostné poměry v práci. Sice si v současnosti přišla bezmocná, ale zároveň cítila úlevu, že nemusí dál žít jako v minulosti. Připadala si, že má svolení odpočívat.

Hned jak ji probral budík a otevřela oči, si vzpomněla, že jí Čohi doporučila dorazit do dílny pořádně najedená. Po prvé za celou věčnost si uvařila pořádný oběd, snědla ho a až pak vyrazila z domu. V žilách se jí z představy – jen z představy –, že si osvojí něco nového, rozproudila krev. Tahle životní vitalita jí připomínala jásavě žlutou barvu, která jí byla cizí. Čongmin nevěřila, že by se k takové barvě mohla jakkoliv přiblížit, a samotné její nabytí jí přišlo nemyslitelné.

Mezi jednotlivými bytovými komplexy čtvrti Pamkaši se v malých uličkách tlačily všemožné obchůdky. V přízemních patrech domů se často nacházela buď korejská restaurace, sámoška, nebo stará kavárna,

zatímco horní patra byla obytná. Mladí lidé museli čtvrť považovat za nudnou, protože měla málo dočasných obyvatel a místní byli ze starších generací.

Dílna se nacházela v nejzapadlejší uličce mezi základní školou a komplexem bytových domů číslo dva. Tentokrát se Čongmin oblékla vhodně do letního počasí, takže z ní netekl pot jako posledně. Při příchodu si pozorně prohlédla exteriér a všimla si vývěsního štítu, který byl zarostlý šlahouny psího vína.

SOJO
Ceramic art &

Cedule byla napsaná černým písmem bez přikrášlení na podkladu stejného odstínu bílé barvy, jakou měla fasáda domu. Čongmin se vydala za vůní vypálené hlíny a vstoupila. Dnes bylo v dílně hned několik lidí. Jedno dítě, které si s hlínou s pleskáním spíš hrálo, jeden středoškolák a Čihje, s níž posledně pila kávu. Ta k ní s přátelským úsměvem přešla a představila jí ostatní členy.

„Tohle je Hansol," ukázala na dítě. „Dneska dorazil bez kamarádky… U ní člověk nikdy neví, jestli dorazí. Představím vám ji, až někdy přijde. No a tady to je Čun, budoucnost naší dílny. Fandíme ti, Čune!"

Hansol dětským hláskem zdvořile pozdravil, zatímco Čun pozdrav odbyl letmým pohledem.

Čihje se pak zeptala, jestli by si mohly tykat. *Tykat si už po dvou, vlastně po jednom a půl setkáních?!* Čongmin si na zdvořilosti zakládala natolik, že v práci po nových scenáristech, kteří sotva dokončili vysokou,

vyžadovala, aby ji oslovovali „paní scenáristko“. Nicméně Čihji nepotkala v práci, takže návrh nezvažovala dlouho a ochotně přikývla. Přemítala nad tím, že se Čihje hodně usmívá, takže nejspíš vyrůstala milovaná a život se na ní pravděpodobně moc nepodepsal. Většinou si s takovými lidmi moc nerozuměla, ačkoliv ji jejich energie přitahuje.

Čohi zaskočilo, že Čongmin dorazila přesně o půl druhé, a zavtipkovala, že nemá ráda perfektní lidi. Její žert v sobě skrýval střípek pravdy. Následně Čohi připravila Čongmin kávu, jako by to patřilo k přípravě na výuku. Tentokrát jí uvařila sladké latte s příchutí lískového oříšku. Ačkoliv kávě chyběla jemná mikropěna, měla zajímavé aroma, které v lahodnosti soutěžilo s původní chutí zrnek.

„Dneska jsem si venku při příchodu všimla cedule. Chápu to správně, že se dílna jmenuje Sojo?“

„*Wow.* Obdivuju vás, že jste ji zpozorovala i takhle zarostlou. Přiznám se vám: skrytá je záměrně, aby ji našli jen všímaví lidé. Nechci, abyste si myslela, že se mi nechce starat o exteriér.“

Čongmin Čohina slova vyhodnotila jako pravdivá, protože interiér, v němž se pracuje s hlínou, byl perfektně čistý.

„Rostliny venku jsou opravdu hodně přerostlé. Přece jen jsem ani původně nepoznala, že jde o keramickou dílnu. Má název *Sojo* ten význam, že keramika potřebuje čas?“

„Ne tak docela. Název je tvořen čínským znakem 塑, *‚so‘*, s významem ‚modelovat hlínu‘, a pak druhým znakem 窯, *‚jo‘*, který označuje ‚pec‘. Takže význam

je velmi prostý – vytvarovat hlínu a vypálit ji v peci. Součástí je ale i to, co jste odhalila sama, tedy že to ‚potřebuje čas', z korejského *sojodönda*. Přece jen jde o homonyma. Líbí se vám náš název?"

„Líbí. A dobře se vyslovuje."

„Tak co, nezačneme s lekcí, když už víte, co je to tady za místo?"

Čohi zatáhla Čongmin do zadní části dílny. Tam vedle skříněk na osobní věci viselo několik zástěr. Čohi nejspíš byla nadmíru nadšená, protože byla mnohem upovídanější než při jejich prvním setkání.

„Sem si prosím při každé návštěvě dojděte pro zástěru. No jo… Ach jo! Jsem to hlava děravá! Zapomněla jsem vám zástěru objednat. Musíte si holt dneska půjčit cizí. Bude to naše tajemství. Tahle zástěra patří členovi chodícímu jen o víkendech. Vlastně ani sama nevím, co dělá v týdnu. Ne že bych vám to řekla, i kdybych to věděla. Tak, či tak je úplný medvídek."

Čongmin si od Čohi vzala obří zelenou zástěru, která byla extrémně ušpiněná od hlíny. Na zástěře byla neobratně vyšitá písmena KŠ, nejspíš iniciály majitele. Při zavazování zástěry ji zároveň objala sladká vůně kolínské. Když si do kapsy zástěry dávala mobil, nahmatala v ní chladný kus kovu. Vytáhla ho a zjistila, že to je tenký stříbrný prsten. Sice na něm nebyly vyryté žádné iniciály ani data, ale hned bylo zřejmé, že jde o prsten pro pár. Podle jeho silně poškrábaného povrchu Čongmin dospěla k závěru, že vztah, k němuž se váže, má nejspíš dlouhou historii. Najednou ji neočekávaně přepadl pocit viny, že se vměšuje do cizích záležitostí. Prsten proto pohřbila zpět hluboko

v kapse. Ačkoliv se ho sotva dotkla, připadalo jí, že právě šmírovala něčí osobní romantickou historii.

Jen samotné nandání zástěry v ní vyvolalo pocit, že je z ní keramička. Čongmin, která si vždycky hlídala, co ji nadchne, se rozhodla, že dnes si to pořádně užije. Vzala malou misku na vodu, dvě houbičky a točnu a sedla si za mohutný pracovní stůl, kde seděl Hansol.

Čohi se posadila vedle ní a zeptala se: „Pro začátek se musíte rozhodnout, co si chcete vyrobit. Máte nějaký nápad?“

„Chtěla bych si vyrobit hrnek podobný tomu, ze kterého jsem tu pila posledně.“

„Hm, kvůli ouškům je hrnky těžké vyrobit. Nejlepší je začít s talířem nebo miskou.“

Čongmin v duchu litovala, že si hrnek nemůže vyrobit hned, a začala si prohlížet vystavené talíře a misky. Nezískala z nich ale žádnou inspiraci. Všechny působily, že je na ně potřeba technika, jež pro začátečníka bude moc složitá.

„Tak co třeba tenhle žlutý talíř? Zvládla bych ho vyrobit?“

Zeptala se Čongmin a vzala talíř, který se jí líbil barvou i jednoduše vypadajícím designem, do ruky.

„To je umělecký kousek s hodnotou pěti milionů wonů. Vyrobila jsem ho na výstavu, ne na prodej. Máte dobré oko.“

Čongmin překvapeně vydechla a rychle talíř položila. Mezi ní a keramikou se začala opět tvořit propast.

„Úplně nejlepší je nejdřív vymyslet, k čemu vám taková miska nebo talíř budou dobré. U keramiky je nejdůležitější její užitečnost a až pak je vzhled a design.

Je mi jasné, že vystavené kousky se vám musí zdát jako různě hluboké misky a talíře lišící se jen velikostí…“

Čohi se postavila k policím s vystavenými díly a jedno po druhém je začala popisovat.

„Tohle je široký talíř vhodný na bramboráky, které chutnají nejlépe při dešti. Tenhle talířek je perfektní na dezert pro hosty pozvané domů na večeři. Úplně nejlíp se hodí na pečené dezerty, třeba na sušenky nebo madlenky. Tahle miska je poměrně hluboká, takže je skvělá na kvašenou nebo nakládanou zeleninu s nálevem. Tak! Teď si zkuste vybavit vaši kuchyň! Co by se vám v ní hodilo?“

„No víte, ona je prázdná. Po pravdě nádobí skoro nepoužívám. Jídlo jím prostě z krabiček, ve kterých ho koupím. Na dezerty mě moc neužije. A hlavně… nevařím.“

„V tom případě doma potřebujete hodně talířů a misek! Bude zábavné si kuchyň postupně vybavit. Jestli je to takhle, tak co dneska začít s miskou vhodnou na všechno možné? Velikostí bude o něco větší než dlaň. Nebude mít žádný složitý design, bude jednoduchá, zaoblená, prostě *simple is the best*. A čím neurčitější bude velikost, tím víc se bude hodit na různá použití.“

„Já jsem pro cokoliv.“

„Připravte se, že vás první dotek s hlínou zaskočí. Nesnažte se být perfektní, stačí pracovat na šedesát procent. Ani víc, ani míň, prostě na šedesát procent.“

Čohi jí donesla bílou hlínu. *Že by se z tohohle hrbolatého kusu hlíny mohla stát miska…* Čongmin hlína při prvním doteku přišla poddajná, hebká a překvapivě chladná. Rozválet hlínu válečkem na tloušťku osm

milimetrů a následně ji přesunout na kroužek bylo snadné.

„Od teď je potřeba se soustředit," oznámila Čohi a vytáhla malý nožík.

Čohi otáčela točnou a nožem na vyválené hlíně lehce vyznačila kolečko o velikosti, která se hodila na základnu misky. Po demonstraci nůž podala Čongmin, ale té se okamžitě rozklepaly ruce. Došlo na první nervózní pokus. Vyznačené kolečko dokonale(!) rozmázla. Tázavě se pak podívala na Čohi.

„Nevadí. Zkuste to znovu."

Čongmin znovu roztočila kroužek a zase se jí podařilo načrtnout jen krkolomné kolečko. Až na počtvrté se jí povedlo narýsovat obstojný kruh, jenže to už byla hlína celá rozřezaná a nepoužitelná. Snažila se Čohi z tváře vyčíst reakci a zeptala se: „Mám vyválet hlínu nanovo?"

„Ne. Hlína je na rozdíl od dřeva, kůže nebo kovu tvárný materiál. Jinými slovy, každá chyba jde opravit. Podívejte."

Čohi prsty přejela přes nepovedené zářezy nože. Rýhy přestaly být postupně viditelné, jako když se hojí rány, až nakonec zmizely úplně.

„Chyby se dají opravit…" mumlala si Čongmin tiše.

„Chcete vědět, proč vaše kolečko bylo pokaždé tak krkolomné? Chyběla vám rozhodnost. Nožem jste se snažila následovat pohyb točny. Je potřeba vybrat si jedno místo a nůž přitlačit jen tam. Tak, teď chybujte, kolikrát potřebujete."

Čohi vymazala i poslední, obstojné kolečko a pobídla ji zkusit to znovu. Točna se točila rychle, jako by

ji vybízela k činu. Čongmin přiložila nůž na třetí hodinu a přitlačila. Vzniklý kruh byl spíš ovál, ale tentokrát aspoň nožem nenásledovala pohyb točny. I když přestala na nůž tlačit, její ruka se stále nacházela na třetí hodině. Vyrytou linku následně přetřela prstem, takže hlína opět vypadala, jako by ji čerstvě vyválela. S dalším pokusem se jí konečně podařilo vyrýt do hlíny krásný kruh.

Odtrhávání hlíny podél vytvořeného kolečka přineslo jejím smyslům další nový zážitek. Připomínalo jí to odříznutí zaobleného vršku vykynutého těsta. Následné očištění hlíny vlhkou houbičkou jí připomínala žvýkavou texturu mochi pomazaného sezamovým olejem.

„Teď přichází na řadu takzvané vinutí. Nejdřív musíte hlínu vyválet do dlouhého úzkého válečku, jako kdybyste připravovala rýžové šišky na ttokbokki. Ten pak přilepíte k připravenému dnu misky, budete ho vinout směrem nahoru a jednotlivé vrstvy lepit k sobě."

Čongmin si pořádně namočila ruce a přiložila je obě na hlínu, která kvůli nim začala ihned teplat.

„Zteplání hlíny je příznakem jejího vysychání. Čím teplejší je, tím víc vody musíte přidat. S hlínou je potřeba komunikovat."

Čohi se po dovysvětlení techniky vinutí hlíny otočila k Hansolovi, aby zkontrolovala jeho tvorbu. Čongmin neměla strach pracovat sama, neboť se chyby daly opravit. A jelikož nebyla žádný mistr, její keramika nemusela dosahovat úrovně děl majitelky dílny. Stačilo, aby hlínu „ohmatávala", nemusela ji velkolepě

„tvarovat“. Postačovalo jen vytvořit misku použitelnou v kuchyni.

Hliněného hada dvakrát obtočila kolem základny, čímž misce dodala výšku, a následně vyhladila a zapravila její povrch, aby byl jednolitý a nebyly na něm poznat jednotlivé vrstvy. Hlína nakonec skoro i vypadala jako miska, protože byla rozevřená do sto dvaceti stupňů. Čongmin uvolnila ramena, jakmile si uvědomila, že je má stažená. Nejspíš z nervozity. Protáhla se a rozhlédla se po dílně. Nos si během tvorby zvykl na lehce zatuchlou a nasládlou vůni hlíny. Náhle jí do uší dorazil zvuk rádia. Hrál z něj kanál s povzbudivým, avšak ohraným anglickým popem. Pouštěli všechnu hudbu bez ohledu na dekádu – od Beatles k Blur, Oasis i Coldplay. *To jsem se soustředila natolik, že jsem ani neslyšela rádio?!* Čihje i Čun stále seděli u hrnčířských kruhů. Oba měli sluchátka v uších a věnovali se vlastní tvorbě. Čongmin se podivovala, nakolik je dílna individualistické místo, které ale zároveň překypuje přátelskou atmosférou.

Nejzvláštnější bylo, že zvuky, jež Čongmin slyšela nejjasněji, měly frekvenci, která jí byla příjemná. Během izolace neposlouchala ani hudbu. Televizi vyhodila. Bála se totiž, že při procházení programů narazí na pořad, jejž pomáhala natáčet. Během roku života v osamění k sobě nepustila žádný zvuk. Snažila se, aby její prostředí bylo jako mobil nastavený do tichého módu. Neboť všechny zvuky vnějšího světa pro ni představovaly otravný hluk.

Avšak zvuky ozývající se v keramické dílně Sojo byly jiné. Žádný z nich nekazil harmonii připomínající

kolečka stroje, která do sebe perfektně zapadají. Hansolovy bezpředmětné otázky, rozpustilé Čohiny odpovědi, otáčení hrnčířských kruhů, Čihjiny jednoslovné nadávky či prosté bezvýznamné mumlání i semi-heavy metal vycházející z Čunových sluchátek. To vše do sebe zapadalo. Dokonce nesrozumitelné konverzace kolemjdoucích přicházející zpoza oken i rýpavé vtipy moderátora zapnutého rádia měly v tom zvukovém stroji svá místa. Přišlo jí, že pokud by byť jediný zvuk zmizel, pohltila by ji samota.

Čongminino udržované ticho se po dlouhých měsících začalo rozpadat. S jeho rozkladem se v tomhle povzbudivém prostředí započalo malinko rozmotávat i zašmodrchané klubko, které měla v sobě. Cítila, že konečně nemusí žít v tichu. Čongmin se hlasy, jež ji šimraly v uších, i tupé zvuky opracovávání hlíny dokonce líbily.

●

První Čongminina miska postrádala symetrii a hrbolků měla naopak nadbytek. Nicméně její neurčitá velikost se opravdu hodila na všechno možné. Čohi ji pochválila slovem „nádhera“. Pochvala Čongmin potěšila, i když se časem dozvěděla, že Čohi takhle chválí automaticky všechny lidi, kteří postrádají sebevědomí.

„Pro dnešek skončíme. Glazura a vypálení nás čekají příště. Zapřemýšlejte, jaká barva glazury by se vám líbila a jestli se vám víc líbí matná, nebo lesklá. Berte to jako domácí úkol.“